

Bài 23 KINH TẾ, VĂN HÓA THẾ KỶ XVI-XVIII.

A. Câu hỏi:

- Tình hình nông nghiệp Đàng Ngoài những điểm nào nổi bật?
- Các chúa Nguyễn Đàng Trong có chính sách gì để phát triển nông nghiệp? Kết quả như thế nào?
- Thủ công nghiệp nước ta từ thế kỷ XVI-XVIII có những điểm nào nổi bật?
- Nhận xét: Nho giáo, Phật giáo, Thiên chúa giáo, Đạo giáo, Tín ngưỡng cổ truyền nước ta từ TK XVI- XVIII.
- Hoàn cảnh ra đời của chữ quốc ngữ.
- Văn hóa nước ta vào TK XVI-XVIII đạt những thành tựu gì?
- So với văn hóa TK XIV-XV thì văn hóa TK XVI-XVIII có điểm nào tiến bộ hơn?

B. Nội dung bài học:

I. KINH TẾ:

1. Nông nghiệp:

*** Đàng Ngoài:**

- Nông nghiệp bị chiến tranh tàn phá nghiêm trọng.
- Chính quyền Lê-Trịnh ít quan tâm đến sản xuất nông nghiệp và khai hoang.
- Ruộng đất bị bỏ hoang, mất mùa, đói kém xảy ra dồn dập, nông dân phải đi phu lưu tán.

*** Đàng Trong:**

- Các chúa Nguyễn khuyến khích sản xuất, lập làng ấp mới.
- Năm 1698, Nguyễn Hữu Cảnh vào nam kinh lý đặt ra phủ Gia Định.
- * Đất đai mở rộng, nhiều làng xóm mới ra đời, nông nghiệp phát triển nhanh.

2. Sự phát triển nghề thủ công và buôn bán:

*** Thủ công nghiệp:**

Từ thế kỷ XVII, xuất hiện nhiều làng thủ công nổi tiếng (xem sgk)

*** Thương nghiệp:**

- Xuất hiện thêm đô thị mới, ngoài Thăng Long còn có Phố Hiến (Hưng Yên), Thanh Hà (Thừa Thiên-Huế), Hội An (Quảng Nam), Gia Định (thành phố Hồ Chí Minh ngày nay).
- Từ nửa sau thế kỷ XVIII, buôn bán bị hạn chế nên các thành thị suy tàn dần.

II. VĂN HÓA:

1. Tôn giáo:

- Nho giáo vẫn được đề cao.
- Phật giáo, Đạo giáo được phục hồi.
- Tín ngưỡng cổ truyền vẫn phổ biến, ở nông thôn có hội làng kết hợp trò chơi dân gian.
- Từ thế kỷ XVI, Đạo Thiên chúa giáo được truyền vào nước ta.

2. Sự ra đời của chữ quốc ngữ:

- Vào thế kỷ XVII, một số giáo sĩ phương Tây, tiêu biểu là A-léc-xăng đơ Rốt dùng chữ cái Latinh ghi âm tiếng Việt để sử dụng trong việc truyền đạo.
- Đây là loại chữ khoa học tiện lợi, về sau được sử dụng phổ biến trong nhân dân.

3. Văn học và nghệ thuật dân gian:

a. Văn học:

- Văn học chữ Hán vẫn chiếm ưu thế.
- Văn học chữ Nôm phát triển mạnh hơn trước.
- Văn học dân gian phát triển với nhiều thể loại phong phú.

b. Nghệ thuật dân gian:

- Nổi tiếng với nghệ thuật múa trên dây, múa đèn, ảo thuật...
- Nghệ thuật điêu khắc gỗ nổi tiếng như: tượng Phật Bà Quan Âm.
- Nghệ thuật sân khấu: Chèo, tuồng được nhân dân ưa thích.